



# КЕРІВНИЦТВО З РОБОТИ КООРДИНАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ КРАЇН І ВИМОГИ ДО ТАКИХ МЕХАНІЗМІВ

## РЕЗЮМЕ

Цей документ містить оновлені керівні положення про роль координаційних механізмів країн<sup>[1]</sup> (КМК) у процесах Глобального фонду. Це керівництво було переглянуте за підсумками ретельної оцінки досвіду КМК за період діяльності Глобального фонду. Зокрема, проведено аналіз 26 звітів про результати досліджень/оцінок і стратегічних документів, включаючи аналіз 40 практичних прикладів роботи в країнах; проведено також 12 консультацій, серед яких електронні опитування і регіональні зустрічі представників КМК, за участю широкого кола зацікавлених сторін.

В основі Керівництва лежать основні принципи ефективного управління, що зазначені у Рамковому документі Глобального фонду, і прихильність принципам відповідальності країн за керування та реалізацію програм за участю широкого кола зацікавлених сторін. У керівництві підтверджені принципи відповідальності країн і центральна роль уряду, а також підкреслюється необхідність координації діяльності з існуючими структурами та застосування, де це можливо, їхнього досвіду.

У Керівництві визначені відповідні:

- i. **вимоги**, що є мінімальними критеріями, яким повинні відповідати КМК, щоб мати право на одержання фінансування з боку Глобального фонду;
- ii. мінімальні **стандарти**<sup>[2]</sup>, що є мінімальними критеріями, які вважаються визначальними для ефективного функціонування КМК на основі накопиченого досвіду;
- iii. **стандарти**, що є важливими критеріями, які дозволяють КМК ефективно виконувати свої функції на основі досягнутих результатів і накопиченого досвіду;
- iv. **рекомендації**, що відображають методи передової практики, які мають застосовуватися КМК для дотримання основних принципів і підвищення ефективності своєї діяльності.

Секретаріат Глобального фонду здійснює моніторинг виконання вимог КМК *на щорічній основі, а також при розгляді кожного нового запиту КМК на фінансування. Постійне виконання всіх кваліфікаційних вимог (і мінімальних стандартів, починаючи з 1 січня 2015 року) у процесі реалізації програм є однією з умов доступу до фінансування з боку Глобального фонду.*

З метою сприяння ефективному управлінню координаційним механізмам країн рекомендується застосовувати **стандарти** і виконувати **рекомендації**. Незважаючи на те, що ані **стандарти**, ані **рекомендації** не є умовою надання фінансування Глобальним фондом, їх виконання буде враховуватися Глобальним фондом при формуванні інформаційної бази для проведення загальної оцінки діяльності КМК. Однак виконання кваліфікаційних **вимог** і **мінімальних стандартів**<sup>2</sup>, передбачених Керівництвом для КМК, є обов'язковим. Дані про їх виконання будуть використовуватися при розробці системи оцінки діяльності КМК за участю КМК і Секретаріату Глобального фонду згідно з Політикою фінансування КМК.

Ці вимоги включають:

**Вимога 1.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні:

- i. *координувати розробку всіх запитів на фінансування із застосуванням прозорих документально оформлених процедур за участю широкого кола зацікавлених сторін, включаючи членів КМК і тих, хто не є членами КМК, у процесі збору та оцінки пропозицій для включення в запит;*
- ii. *чітко документувати роботу із забезпечення участі основних груп населення, що постраждали від захворювання<sup>[3]</sup>, в підготовці запитів на фінансування, включаючи групи населення з найбільшим ризиком інфікування.*

**Вимога 2.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні:

- i. запропонувати одного або кількох кандидатів на роль ОР при поданні запиту на фінансування<sup>[4]</sup>;
- ii. документально оформити прозорий порядок призначення нових і чинних ОР на основі чітко визначених об'єктивних критеріїв;
- iii. документально оформити процедури управління потенційними конфліктами інтересів, здатними вплинути на процес призначення ОР (див. Розділ 6 з питань ефективного управління).

**Вимога 3.** Згідно з вимогами Глобального фонду, який приділяє особливе значення **наглядом функціям**, усі КМК повинні надати і строго виконувати план заходів з нагляду за використанням усього обсягу фінансування, затвердженого Глобальним фондом. План повинен містити докладний опис заходів з нагляду і шляхів залучення до наглядової діяльності виконавців програми, включаючи членів КМК і тих, хто не є його членами, зокрема представників неурядових виборчих груп і людей, які живуть із захворюваннями та/або постраждали від захворювань.

**Вимога 4.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні підтвердити включення до КМК людей, які живуть із ВІЛ, і представників людей, які живуть із ВІЛ; людей, які постраждали\* від туберкульозу\*\* і малярії\*\*\*, і представників людей, які постраждали від туберкульозу і малярії, а також людей, що входять до основних груп населення, які постраждали від захворювань\*\*\*\*, і представників таких людей з урахуванням епідеміологічної обстановки, прав людини і гендерних аспектів.

\*Люди, які жили із цими захворюваннями в минулому, або входять до спільнот, у яких ці захворювання є ендемічними.

\*\*У країнах, де туберкульоз є проблемою охорони здоров'я населення, або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з туберкульозом.

\*\*\*У країнах, з яких постійно надходять дані про поширення малярії, або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з малярією.

\*\*\*\*Секретаріат може зняти вимогу про включення до КМК основних груп населення, що постраждало від захворювання, якщо це буде визнано доцільним з міркувань безпеки людей.

**Вимога 5.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі члени КМК, що представляють неурядові виборчі групи, повинні обиратися своїми виборчими групами на основі документально оформлених прозорих процедур, розроблених кожною виборчою групою. Ця вимога застосовується до всіх членів КМК, що представляють неурядовий сектор, включаючи членів КМК, на яких поширюється Вимога 4, і не застосовується до багатосторонніх і двосторонніх партнерів.

**Вимога 6.** З метою забезпечення належного управління конфліктами інтересів Глобальний фонд пропонує всім КМК:

- i. розробити та опублікувати політику з управління конфліктами інтересів, що застосовується до всіх членів КМК і до всіх функцій КМК. У цій політиці повинне бути зазначено, що члени КМК зобов'язані періодично заявляти про наявність конфліктів інтересів, які поширюються на них або інших членів КМК. Політикою повинно бути встановлено, що КМК має документально оформити порядок, згідно з яким члени КМК з явним конфліктом інтересів не можуть брати участь у прийнятті рішень, у тому числі рішень, що стосуються нагляду за діяльністю ОР або СР, вибору або фінансування ОР або СР;
- ii. застосовувати політику управління конфліктами інтересів протягом усього періоду дії грантів Глобального фонду і на вимогу Глобального фонду надавати йому документальне підтвердження її застосування.

Цей документ включає наступні розділи:

- |           |   |
|-----------|---|
| Розділ 1: | Опис <b>мети та структури</b> документа.  |
| Розділ 2: | Опис <b>основних принципів</b> роботи КМК, визначених у Рамковому документі Глобального фонду.  |
| Розділ 3: | Опис ролі та основних функцій КМК, розгляд його правового статусу і основних функцій, а також правового статусу і основних функцій інших ключових учасників – ОР, СР, Секретаріату Глобального фонду і місцевих агентів Фонду щодо управління грантами. |
| Розділ 4: | Опис принципів і механізмів <b>участі зацікавлених сторін</b> , керівних вказівок із  |

- забезпечення членства, а також способів вибору і визначення ролі кожного члена КМК.
- Розділ 5: Провідні вказівки щодо шляхів організації **структури КМК** з метою виконання завдань, які стосуються, зокрема, секретаріатів КМК, його комітетів і робочих груп для здійснення технічних і виконавчих функцій.
- Розділ 6: Опис принципів **ефективного управління**, включаючи положення щодо вибору голів і заступників голів; опис процедур прийняття рішень і забезпечення прозорості.
- Розділ 7: Прихильність Глобального фонду забезпеченню **ефективності допомоги**, включаючи положення Паризької декларації 2005 року з підвищення ефективності зовнішньої допомоги та Аккрської програми дій 2008 року. Практичний посібник із застосування принципів ефективності зовнішньої допомоги в рамках діяльності КМК, у тому числі з метою гармонізації та узгодження.
- Розділ 8: Опис **кваліфікаційних вимог** до кандидатів з КМК, кандидатів, які не мають КМК, і кандидатів від декількох країн на одержання фінансування.
- Розділ 9: Опис положень щодо **технічної та фінансової підтримки КМК**, яка надається Секретаріатом Глобального фонду і партнерами.
- Розділ 10: Опис механізмів оцінки **діяльності КМК**, у тому числі за допомогою самооцінки КМК, а також шляхом виявлення та усунення перешкод.
- Додаток 1: Типи представництва виборчих груп, що мають враховуватися при визначенні складу КМК.

Текст цього документу містить електронні посилання на корисні веб-сайти, електронні адреси і запропоновані додаткові довідкові матеріали.

## Розділ 1. Ціль і структура Керівництва для КМК

1. Цей документ містить керівні положення про роль координаційних механізмів країн (КМК)<sup>[5]</sup> у процесах Глобального фонду та визначає політику Глобального фонду з оцінки діяльності КМК. У ньому також зазначені наявні ресурси для отримання технічної та фінансової підтримки.
2. В основі Керівництва лежать основні принципи ефективного управління, що зазначені у Рамковому документі Глобального фонду, і прихильність принципам відповідальності країн за керування та реалізацію програм за участю широкого кола зацікавлених сторін. У керівництві підтверджені принципи відповідальності країн і центральна роль уряду, а також підкреслюється необхідність координації діяльності з існуючими структурами та застосування, де це можливо, їхнього досвіду.
3. У Керівництві визначені відповідні:
  - i. **вимоги**, що є мінімальними критеріями, яким повинні відповідати КМК, щоб мати право на одержання фінансування з боку Глобального фонду;
  - ii. **мінімальні стандарти**, що є мінімальними критеріями, які вважаються визначальними для ефективного функціонування КМК на основі накопиченого досвіду;
  - iii. **стандарти**, що є важливими критеріями, які дозволяють КМК ефективно виконувати свої функції на основі досягнутих результатів і накопиченого досвіду;
  - iv. **рекомендації**, що відображають методи передової практики, які мають застосовуватися КМК для дотримання основних принципів і підвищення ефективності своєї діяльності.
4. Секретаріат Глобального фонду здійснює моніторинг виконання **вимог КМК на щорічній основі**, а також при розгляді кожного нового запиту КМК на фінансування. *Постійне виконання всіх кваліфікаційних вимог (і мінімальних стандартів, починаючи з 1 січня 2015 року) у процесі реалізації програм є однією з умов доступу до фінансування з боку Глобального фонду.*
5. З метою сприяння ефективному управлінню КМК рекомендується застосовувати **стандарти** і виконувати **рекомендації**. Незважаючи на те, що ані **стандарти**, ані **рекомендації** не є умовою надання фінансування Глобальним фондом, їх виконання буде враховуватися Глобальним фондом при формуванні інформаційної бази для проведення загальної оцінки діяльності КМК. Однак виконання кваліфікаційних **вимог** і **мінімальних стандартів** (починаючи з 1 січня 2015 року), передбачених Керівництвом для КМК, є обов'язковим, і дані про їх виконання будуть використовуватися при розробці системи оцінки діяльності КМК за участю КМК і Секретаріату Глобального фонду згідно з Політикою фінансування КМК.

6. Глобальний фонд визначив шість наступних вимог до КМК, які обумовлюють його право на одержання фінансування:

**Вимога 1.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі КМК повинні:

- iii. координувати розробку всіх запитів на фінансування із застосуванням прозорих документально оформлених процедур за участю широкого кола зацікавлених сторін, включаючи членів КМК і тих, хто не є членами КМК, у процесі збору та оцінки пропозицій для включення в запит;
- iv. чітко документувати роботу із забезпечення участі основних груп населення, що постраждало від захворювання<sup>[6]</sup>, в підготовці запитів на фінансування, включаючи групи населення з найбільшим ризиком інфікування.

**Вимога 2.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі КМК повинні:

- iv. запропонувати одного або кількох кандидатів на роль ОР при поданні запиту на фінансування<sup>[7]</sup>;
- v. документально оформити прозорий порядок призначення нових і чинних ОР на основі чітко визначених об'єктивних критеріїв;
- vi. документально оформити процедури управління потенційними конфліктами інтересів, здатними вплинути на процес призначення ОР (див. Розділ 6 з питань ефективного управління).

**Вимога 3.** Згідно з вимогами Глобального фонду, який приділяє особливе значення **наглядовим функціям**, усі КМК повинні надати і строго виконувати план заходів з нагляду за використанням усього обсягу фінансування, затвердженого Глобальним фондом. План повинен містити докладний опис заходів з нагляду і шляхів залучення до наглядової діяльності виконавців програми, включаючи членів КМК і тих, хто не є його членами, зокрема представників неурядових виборчих груп і людей, які живуть із захворюваннями та/або постраждали від захворювань.

**Вимога 4.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні підтвердити включення до КМК людей, які живуть із ВІЛ, і представників людей, які живуть із ВІЛ; людей, які постраждали\* від туберкульозу\*\* і малярії\*\*\*, і представників людей, які постраждали від туберкульозу і малярії, а також людей, що входять до основних груп населення, які постраждали від захворювань\*\*\*\*, і представників таких людей з урахуванням епідеміологічної обстановки, прав людини і гендерних аспектів.

\*Люди, які жили із цими захворюваннями в минулому, або входять до спільнот, у яких ці захворювання є ендемічними.

\*\*У країнах, де туберкульоз є проблемою охорони здоров'я населення, або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з туберкульозом.

\*\*\*У країнах, з яких постійно надходять дані про поширення малярії або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з малярією.

\*\*\*\*Секретаріат може зняти вимогу про включення до КМК основних груп населення, що постраждали від захворювання, якщо це буде визнано доцільним з міркувань безпеки людей.

**Вимога 5.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі члени КМК, що представляють неурядові виборчі групи, повинні обиратися своїми виборчими групами на основі документально оформлених прозорих процедур, розроблених кожною виборчою групою. Ця вимога застосовується до всіх членів КМК, які представляють неурядовий сектор, включаючи членів КМК, на яких поширюється Вимога 4, і не застосовується до багатосторонніх і двосторонніх партнерів.

**Вимога 6.** З метою забезпечення належного управління конфліктами інтересів Глобальний фонд пропонує всім КМК:

- iii. розробити та опублікувати політику з управління конфліктами інтересів, що застосовується до всіх членів КМК і до всіх функцій КМК. У цій політиці повинне бути зазначено, що члени КМК зобов'язані періодично заявляти про наявність конфліктів інтересів, які поширюються на них або інших членів КМК. Політикою повинно бути встановлено, що КМК має документально оформити порядок, згідно з яким члени КМК з явним конфліктом інтересів, не можуть брати участь у прийнятті рішень, у тому числі рішень, що стосуються нагляду за діяльністю ОР або СР, вибору або фінансування ОР або СР;
- iv. застосовувати політику управління конфліктами інтересів протягом усього періоду дії грантів Глобального фонду і на вимогу Глобального фонду надавати йому документальне підтвердження її застосування.

7. Ці вимоги також зазначені у вставках у відповідних розділах цього документа та розглянуті в Розділі 8.
8. Цей документ містить наступні тематичні розділи:
- Розділ 1: Ціль і структура Керівництва для КМК
  - Розділ 2: Основні принципи
  - Розділ 3: Роль і основні функції КМК
  - Розділ 4: Участь широкого кола зацікавлених сторін у діяльності КМК
  - Розділ 5: Структура СКК
  - Розділ 6: Принципи та практика ефективного управління
  - Розділ 7: Принципи та практика надання ефективної допомоги
  - Розділ 8: Кваліфікаційні вимоги до КМК
  - Розділ 9: Технічна та фінансова підтримка КМК
  - Розділ 10: Діяльність КМК
- Додаток 1: Керівні положення щодо типів виборчих груп, які мають бути представлені в КМК.
9. У тексті цього документа наведені електронні посилання на корисні веб-сайти, електронні адреси та запропоновані додаткові довідкові матеріали. У разі відсутності онлайн-доступу до документів можна запросити підтримку Глобального фонду поштою або по телефону/факсу/електронній пошті<sup>[8]</sup>.

## Розділ 2. Основні принципи

10. Згідно з [Рамковим документом](#) завдання Глобального фонду полягає в тому, щоб «залучати і розподіляти додаткові ресурси, а також управляти цими ресурсами в рамках державно-приватного партнерства, що забезпечує сталий і істотний внесок у скорочення рівнів інфікування, захворюваності та смертності, зм'якшуючи, тим самим, вплив ВІЛ/СНІДу, туберкульозу та малярії в країнах, що потребують допомоги, і сприяючи скороченню масштабів бідності в рамках досягнення Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ)».
11. У Рамковому документі сформульовано низку основних принципів, які Глобальний фонд постійно застосовує у своїй політиці та рішеннях, а також зобов'язання Глобального фонду щодо підтримки програм, які, зокрема:
- i. відображають *національну відповідальність*, тобто розроблені та здійснюються самими країнами;
  - ii. спрямовані на створення, розробку і розширення *партнерств за участю всіх відповідних учасників у країні*, представляють усі сектори суспільства, включаючи уряд, громадянське суспільство<sup>[9]</sup>, багасторонні та двосторонні організації, приватний сектор;
  - iii. сприяють *більш широкій участі спільнот і людей, зокрема, тих, хто постраждав від трьох захворювань*;
  - iv. спрямовані на *усунення стигматизації та дискримінації* щодо осіб, які інфіковані та постраждали від трьох захворювань, зокрема жінок, дітей і вразливих груп населення;
  - v. засновані на *існуючих регіональних і національних програмах*, доповнюють ці програми та погоджені з цими програмами з метою підтримки національної політики, національних пріоритетів і партнерств, включаючи Стратегії скорочення масштабів бідності та загальносекторальні підходи;
  - vi. сприяють *прозорості та підзвітності*.
12. Глобальний фонд визнає значення конкретного національного контексту, систем управління та державних операційних процедур. Глобальний фонд визнає також роль урядів у координації загальних програм в області охорони здоров'я на національному рівні, а також свою роль у розробці, здійсненні та фінансовій підтримці програм.
13. Глобальний фонд є прихильником правозахисного підходу до охорони здоров'я: розширює доступ до послуг із профілактики, лікування, догляду та супроводу всіх людей, які живуть із ВІЛ, туберкульозом або малярією, або постраждали від цих захворювань. Глобальний фонд підтримує програми, що сприяють усуненню стигматизації та дискримінації щодо людей, які живуть із трьома захворюваннями або постраждали від них, зокрема маргінальних або пов'язаних із криміналом груп населення, наприклад чоловіків, що практикують секс із чоловіками; трансгендерних осіб; споживачів ін'єкційних наркотиків; жінок, чоловіків і трансгендерних осіб, які є працівниками секс-бізнесу; та інших основних постраждалих груп населення. Глобальний фонд може прийняти рішення не фінансувати або не

підтримувати заходи, що порушують права людини, як це визначено в Загальній декларації прав людини.

14. З метою зміцнення прихильності вищевказаним принципам Глобальний фонд вимагає від зацікавлених сторін, що представляють урядовий і неурядовий сектори на рівні країни, визначити чіткий механізм координації спільних зусиль у рамках реалізації фінансування з боку Глобального фонду. Цей координуючий механізм повинен бути створений на найвищому національному рівні та відповідати за розробку програм з національного розвитку за участю різних партнерів і секторів. У відповідних випадках для виконання цього завдання доцільно використовувати вже існуючі механізми, якщо вони відповідають кваліфікаційним критеріям для одержання фінансування, зазначеним у Розділі 1 цього документа. Ці «координаційні механізми країн», або КМК, повинні в першу чергу забезпечити виконання зацікавленими сторонами зазначених у цьому документі принципів при здійсненні наступних **основних функцій**:

- i. координація діяльності з розробки та подання Глобальному фонду запитів на фінансування;
- ii. призначення основного реципієнта;
- iii. нагляд за реалізацією затвердженого гранту;
- iv. затвердження запитів щодо внесення змін у програми;
- v. забезпечення зв'язку та послідовності між грантами Глобального фонду та іншими національними програмами з питань охорони здоров'я та розвитку.

### Розділ 3. Роль і основні функції КМК

#### *КМК та інші основні зацікавлені сторони, що беруть участь в управлінні грантами*

15. При виконанні цих основних функцій КМК взаємодіють з усіма основними учасниками, кожен з яких має чітко визначену роль:

- i. Члени **КМК** представляють інтереси зацікавлених сторін національного рівня, що стосуються боротьби з ВІЛ, туберкульозом і малярією. КМК є механізмом реалізації державно-приватного партнерства з управління національними програмами боротьби із захворюваннями. В індивідуальній якості члени КМК підзвітні секторам, які вони представляють, а в якості членів груп у складі КМК – підзвітні всьому суспільству. КМК запитують фінансування Глобального фонду від імені країни та забезпечують стратегічний нагляд з метою ефективного стратегічного здійснення програм. Роль КМК докладно описана в нижченаведених розділах цього документа.
- ii. **Основні реципієнти (ОР)** підписують із Глобальним фондом грантову угоду - юридично обов'язковим договірним документом. Вони є безпосередніми одержувачами затвердженого Правлінням Глобального фонду фінансування і здійснюють повсякденне управління реалізацією грантів від імені КМК. ОР призначаються координаційними механізмами країн і звітують їм для цілей досягнення програмних цілей. Багато ОР здійснюють реалізацію програм як безпосередньо, так і через субреципієнтів (СР).

---

1/34

#### КЕРІВНИЦТВО З РОБОТИ КООРДИНАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ КРАЇН І ВИМОГИ ДО ТАКИХ МЕХАНІЗМІВ

- iii. Субреципієнти (СР) одержують гранти від ОР для реалізації компонентів програм, що фінансуються Глобальним фондом. Вони підзвітні основним реципієнтам, і якість їхньої діяльності має вирішальне значення для успішного здійснення програм.
- iv. Секретаріат Глобального фонду підписує грантові угоди з ОР і управляє періодичною виплатою основним реципієнтам коштів з урахуванням прогресу в досягненні програмних цілей і відповідно до політики Глобального фонду. Портфоліо менеджер Фонду (ПМФ) виконує в Секретаріаті Глобального фонду роль координатора з управління грантами і відповідає за встановлення необхідного зв'язку та взаємодію з основними учасниками з метою ефективної реалізації програм, що фінансуються Глобальним фондом.
- v. **Місцеві агенти Фонду (МАФ)** здійснюють на договірній основі для Секретаріату Глобального фонду оцінку реалізаційного потенціалу ОР і СР і даних про результати реалізації програм, що надаються основними реципієнтами та субреципієнтами. Вони підзвітні безпосередньо Глобальному фонду. МАФ не є представниками Секретаріату Глобального фонду, вони надають йому інформацію, однак не беруть участі в прийнятті рішень від його імені. Додаткову інформацію про роль МАФів можна знайти в [Посібнику Глобального фонду для МАФів](#).

#### *Правові повноваження КМК щодо виконання своєї ролі*

16. КМК можуть визнати доцільним отримати статус юридичної особи, хоча це не є обов'язковою вимогою Глобального фонду. У будь-якому випадку Стандартні положення та умови (СПУ) для грантів Глобального фонду (або після закінчення терміну дії СПУ - Положення про гранти від 2014 року) включають низку статей<sup>[10]</sup>, які надають координаційному механізму країни юридичні повноваження для виконання своїх функцій і пропонують основному реципієнтові співпрацювати з КМК при здійсненні наглядових функцій. Ці статті включають:

- i. **Статтю 7a[11] АБО Розділ 4.1(1)<sup>12</sup>**: КМК здійснює нагляд за реалізацією програм, що фінансуються Глобальним фондом.
- ii. **Статтю 76<sup>11</sup> АБО Розділи 4.1(2) і 6.2(1)(в)[12]**: Основні реципієнти юридично зобов'язані співпрацювати з КМК і регулярно зустрічатися з його представниками для обговорення планів, обміну інформацією та думками з питань, пов'язаних із програмою. Основні реципієнти також юридично зобов'язані надавати КМК за його запитом звіти та інформацію, що стосуються програм.
- iii. **Статтю 15<sup>11</sup> АБО Розділ 6.2(1)(в)<sup>12</sup>**: Основні реципієнти юридично зобов'язані направляти КМК копії всіх періодичних звітів, що надаються ними Глобальному фонду.
- iv. **Статтю 23<sup>11</sup> АБО Розділ 10.1<sup>12</sup>**: КМК бере участь у консультаціях стосовно рішень щодо заміни основного реципієнта[13].
- v. **Статтю 25<sup>11</sup> АБО Розділ 4.3(4)[14]**: Основні реципієнти юридично зобов'язані направляти КМК копії всіх повідомлень, запитів, документів, звітів та інших повідомлень, якими вони обмінюються із Секретаріатом Глобального фонду.
- vi. **Статтю 286<sup>11</sup>**: Основний реципієнт реалізує програми від імені КМК.

**Основна функція: розробка концептуальної записки для Глобального фонду**

17. КМК можуть отримати доступ до фінансування з боку Глобального фонду через кілька механізмів, включаючи, наприклад, запити на фінансування в рамках системи раундів і запити, в основі яких лежить національна стратегія. КМК відповідають за вибір найбільш прийнятної способу подання запиту на фінансування, на яке вони мають право.
18. Глобальний фонд визнає, що додаткові ресурси справляють істотний вплив на три захворювання тільки за умови здійснення та координації програм самими країнами на основі міжсекторального підходу за участю всіх відповідних зацікавлених сторін, які володіють різними навичками, підготовкою та досвідом. У цих цілях, незалежно від способу подання запиту, необхідною умовою є участь широкого кола зацікавлених сторін, що представляють урядові та неурядові виборчі групи, у розробці концептуальних записок.

**19. Вимога 1:** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні:

- i. координувати розробку всіх запитів на фінансування із застосуванням прозорих документально оформлених процедур за участю широкого кола зацікавлених сторін, включаючи членів КМК і тих, хто не є членами КМК, у процесі збору та оцінки пропозицій для включення в запит;
- i. чітко документувати роботу із забезпечення участі основних груп населення, що постраждало від захворювання, в підготовці запитів на фінансування, включаючи групи населення з найбільшим ризиком інфікування[15].

**20.** Крім того, Глобальний фонд рекомендує КМК у процесі розробки концептуальних записок:

- i. Забезпечити узгодження концептуальних записок з національними цілями з розвитку та існуючими програмами інших національних і міжнародних організацій. У запитах на фінансування повинні бути враховані виявлені розриви у фінансуванні національних програм.
- ii. Використовувати гранти Глобального фонду для сприяння зміцненню системи охорони здоров'я та системи спільнот. КМК повинні домагатися максимального узгодження всіх грантів, нагляд за якими вони здійснюють, особливо в тісно пов'язаних областях, таких як боротьба з ВІЛ і туберкульозом.
- iii. Залучати до роботи технічних партнерів і запитувати, при необхідності, технічну підтримку (ТП) для забезпечення ефективної та сталої діяльності з досягнення цільових показників програм, для яких запитується фінансування.
- iv. Включати в концептуальні записки плани управління та/або плани використання технічної підтримки із зазначенням витрат з метою підвищення ефективності програм. Ця робота може включати заходи з вдосконалення управління на рівні програми та/або нарощування потенціалу для реалізації програм основними реципієнтами або субреципієнтами. Крім того, ТП повинна сприяти довгостроковому зміцненню потенціалу на місцевому рівні, усуненню виявлених прогалин і недоліків у реалізації програм, а також забезпеченню високої якості послуг.
- v. Ретельно вивчити інструкції Глобального фонду з розробки концептуальної записки з метою включення до неї відповідних заходів політики, і застосовувати ці заходи політики у відповідності з контекстом країни. Додаткові рекомендації з розробки концептуальних записок дивіться у розділі з подання запитів на веб-сайті Глобального фонду.

21. СКК повинні враховувати, що розробка концептуальних записок в процесі консультацій займає багато часу і передбачає фінансові витрати на здійснення таких заходів, як проведення зустрічей із зацікавленими сторонами, забезпечення зв'язку, переклад документів на інші мови, і на технічну підтримку. Глобальний фонд не надає фінансову підтримку для розробки концептуальних записок.
22. Глобальний фонд буде приймати тільки об'єднані концептуальні записки, які передбачають «єдиний потік фінансування» для кожного запропонованого ОР за певним захворюванням. Це положення не стосується введення нових ОР або їхньої кількості, або числа ОР по захворюваннях. Координаційним механізмам країн все ж рекомендується користуватися механізмом двоканального фінансування. Бюджет і план роботи, що додаються до концептуальної записки, повинні відображати:
- i. нове фінансування, що запитується для конкретного ОР і за конкретним захворюванням; і
  - ii. фінансування, вже затверджене Глобальним фондом для цього ж ОР за цим самим захворюванням.
23. Об'єднана концептуальна записка та інші механізми нової моделі фінансування Глобального фонду дозволяють КМК скоротити фрагментацію на численні гранти (для кожного ОР), щоб зберегти заснований на програмах підхід у процесі розробки та перегляду програм і підвищити ефективність управління грантами.

**Основна функція: призначення основного реципієнта (реципієнтів) для реалізації грантів Глобального фонду**

24. Для демонстрації можливості здійснення запропонованих програм КМК пропонується описати в концептуальних записках механізми реалізації. З метою досягнення запланованих результатів призначення ОР слід здійснювати на прозорій основі. Це дозволить визначити організації з найбільшим потенціалом для досягнення запланованих цілей. Прозорий процес призначення ОР також допоможе забезпечити призначення таких ОР, які користуються довірою всіх зацікавлених сторін.

**25. Вимога 2.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі СКК повинні:

- i. запропонувати одного або кількох кандидатів на роль ОР при поданні концептуальної записки<sup>[16]</sup>;
- ii. документально оформити прозорий порядок призначення нових і чинних ОР на основі чітко визначених об'єктивних критеріїв;
- iii. документально оформити процедури управління потенційними конфліктами інтересів, здатними вплинути на процес призначення ОР (див. Розділ 6 з питань ефективного управління).

26. Глобальний фонд також встановив для КМК наступний **стандарт призначення** основних реципієнтів:
- i. КМК завжди повинні пропонувати в якості кандидатів на роль ОР представників як урядових органів, так і неурядових структур для реалізації програм за кожним захворюванням з метою зміцнення ролі громадянського суспільства і приватного сектору в боротьбі з трьома захворюваннями<sup>[17]</sup>. Додаткову інформацію про таку політику Глобального фонду див. в Інформаційному бюлетені з питань двоканального фінансування.
27. Після затвердження концептуальної записки і до підтвердження кандидатури запропонованого основного реципієнта КМК має провести оцінку систем і ресурсів ОР. Глобальний фонд рекомендує КМК:
- i. Призначити ОР на основі прозорих документально оформлених процедур на ранніх етапах розробки концептуальної записки з метою виявлення всіх потреб у зміцненні потенціалу і планування необхідної технічної підтримки в концептуальній записці. Ці потреби враховуються в процесі оцінки потенціалу ОР.
  - ii. Працювати в тісному співробітництві з ОР з метою забезпечення відкритості та неупередженості в процесі вибору субреципієнтів і здійснення цього процесу на основі об'єктивних критеріїв, які стосуються реалізаційного потенціалу. КМК пропонується створювати, по можливості, умови, що дозволяють запропонованим ОР визначити в процесі розробки запиту та у консультації з КМК потенційних субреципієнтів з метою оцінки можливості реалізації запропонованої програми.
  - iii. Для зміцнення національного потенціалу та підвищення сталості заходів боротьби із захворюваннями КМК, по можливості, повинен призначати національних основних реципієнтів. Глобальний фонд визнає, що в певних умовах функції основного реципієнта доцільно тимчасово доручати міжнародним агентствам (багатостороннім організаціям або МНУО). У цих випадках КМК рекомендується включати в концептуальну записку в якості програмних пріоритетів заходи щодо зміцнення національного потенціалу і плани робіт на перехідний період.

**Основна функція: нагляд за діяльністю ОР і реалізацією програм**



28. Після оформлення документації Глобального фонду з надання фінансування основними функціями КМК стають наглядові функції. КМК здійснюють нагляд за роботою ОР з метою моніторингу досягнення основними реципієнтами погоджених цілей програм, які вони реалізують. Нагляд за діяльністю основних реципієнтів з боку КМК дозволяє забезпечити їх підзвітність перед усіма зацікавленими сторонами на національному рівні.
29. **Вимога 3.** Згідно з вимогами Глобального фонду, який приділяє особливе значення наглядовим функціям, усі КМК повинні надати і строго виконувати план заходів з нагляду за використанням усього обсягу фінансування, затвердженого Глобальним фондом. План повинен містити докладний опис заходів з нагляду і шляхів залучення до наглядової діяльності виконавців програми, включаючи членів КМК і тих, хто не є його членами, зокрема представників неурядових виборчих груп і людей, які живуть із захворюваннями та/або постраждали від захворювань.
30. Глобальний фонд встановив наступні **Операційні компоненти Кваліфікаційної вимоги 3:**
- i. КМК має план заходів з нагляду, який містить конкретні заходи, опис індивідуальних обов'язків та/або обов'язків виборчої групи, строків і бюджету наглядової діяльності, що є частиною бюджету КМК;
  - ii. КМК створив постійний наглядовий орган, що володіє необхідним рівнем експертних знань і навичок для проведення регулярних наглядових перевірок;
  - iii. наглядовий орган (НО) або КМК запитує інформацію в порядку зворотного зв'язку від тих, хто не є членами КМК і людей, які живуть із захворюваннями та/або постраждали від них.
31. Глобальний фонд встановив наступні **Мінімальні стандарти в рамках Кваліфікаційної вимоги 3:**
- i. наглядовий орган проводить наглядову діяльність і обговорює перешкоди з кожним ОР; виявляє проблеми, рекомендує можливу реструктуризацію програм і, при необхідності, відповідний перерозподіл коштів між видами програмної діяльності;
  - ii. КМК затверджує рішення та коригувальні заходи у випадку виявлення проблем і перешкод;
  - iii. КМК щокварталу інформує про результати наглядової діяльності Секретаріат Глобального фонду та зацікавлені сторони в країні із застосуванням процедур, зазначених у його плані заходів з нагляду.
32. Як зазначено в пункті 15, КМК взаємодіють з усіма основними учасниками, включаючи ОР, СР, Секретаріат Глобального фонду і МАФ. Ефективний зв'язок з ними дозволяє КМК мати доступ до інформації, необхідної для здійснення нагляду. Як зазначено в пункті 16, ОР юридично зобов'язаний співпрацювати з КМК і обмінюватися з ним інформацією на регулярній основі і за запитом.
33. Крім звітів основного реципієнта у Секретаріат Глобального фонду надходять також фінансові звіти МАФ і звіти МАФ про результати здійснення програм. Секретаріат регулярно інформує КМК про цю звітність листами з рекомендаціями щодо управління грантами. Глобальний фонд рекомендує КМК отримувати від МАФ додаткову інформацію шляхом:
- i. призначення члена (членів) КМК для участі в зустрічах, які проводяться МАФ для ОР з метою інформування про свою роботу;
  - ii. запрошення МАФ брати участь у засіданнях КМК (за згодою Секретаріату Глобального фонду).
34. Більш докладну інформацію про методи ефективного зв'язку КМК із МАФ та іншими учасниками можна знайти в [тематичному звіті про обмін інформацією між ОР і МАФ](#) і в [комунікаційному протоколі МАФ](#).
35. Глобальний фонд встановив також наступні **стандарти для КМК з нагляду:**
- i. КМК повинні вживати заходів для того, щоб програмні заходи сприяли усуненню стигматизації та дискримінації щодо людей, які живуть із трьома захворюваннями і постраждали від них, особливо це стосується маргінальних або пов'язаних із криміналом груп населення;
  - ii. усі КМК мають погодити комунікаційну стратегію зі своїми ОР. Стратегія повинна включати докладний опис комунікаційної діяльності в період реалізації гранту і передбачати надання КМК на плановій основі актуальних фінансових і програмних звітів про діяльність ОР і СР.
36. На основі накопиченого досвіду застосування передової практики з нагляду Глобальний фонд рекомендує КМК регулярно:
- i. проводити оцінку звітів про результати і запитів на виплату коштів (PUDR), що надаються ОР Глобальному фонду;
  - ii. періодично відвідувати пункти надання послуг для одержання з перших рук інформації про програмні заходи та якість цих заходів.
37. Роль КМК у здійсненні нагляду особливо важлива для усунення вузьких місць при реалізації програм. У зв'язку із цим Глобальний фонд **рекомендує** КМК:

- i. прогнозувати і попереджати виникнення проблем при реалізації програм; проводити регулярні зустрічі з ОР і СР для обговорення труднощів до того, як вони вплинуть на реалізацію програм;
  - ii. приділяти особливу увагу проблемам, які можуть вплинути на постачання лікарських засобів і обладнання;
  - iii. координувати надання необхідної технічної підтримки основному реципієнтові (реципієнтам) і/або субреципієнту (субреципієнтам);
  - iv. вживати необхідних заходів з метою сприяння участі державних органів або інших партнерів у вирішенні проблем; і,
  - v. вивчати можливості з внесення змін у розподіл коштів або (навіть) заміни ОР(ів) у найбільш складних випадках згідно з положеннями пункту 41 нижче.
38. При здійсненні нагляду важливо, щоб КМК не брали участі в поточній діяльності з реалізації програм. Глобальний фонд **рекомендує** КМК стратегічно підходити до вибору інформації для її наступного обговорення з ОР з метою досягнення цільових показників програм. **Інструмент нагляду** дозволяє КМК користуватися стратегічною інформацією для перевірки:
- i. проведення програмних заходів у запланований термін і досягнення погоджених цільових показників;
  - ii. укладання відповідних угод для своєчасної закупівлі і постачання лікарських засобів і обладнання з метою уникнення ризику дефіциту запасів;
  - iii. своєчасного виконання встановлених Глобальним фондом умов надання гранту з метою уникнення затримок з адміністративних причин при переведенні коштів або припинення реалізації програм.
39. **Керівництво з наглядової діяльності КМК** містить докладну інформацію про цю важливу функцію, а тематичний звіт з питань **практики нагляду** – докладний опис досвіду і методів передової практики.
40. Зі здійсненням нагляду пов'язана низка інших заходів із реалізації гранту. Глобальний фонд прагне залучати КМК до участі в здійсненні цих заходів і рекомендує КМК сприяти, при необхідності, їх проведенню з метою уникнення затримок у наданні фінансування. Ця діяльність включає, зокрема, наступні заходи:
- i. **Виділення та підписання гранту.** Після затвердження концептуальної записки Глобальний фонд проводить переговори за грантовою угодою, яку повинен підписати кожний ОР. Грантова угода – це документ, на підставі якого може здійснюватися виплата коштів. КМК здійснює нагляд за процесами виділення гранту та підписання грантової угоди з метою забезпечення постійної відповідності довгострокових цілей програм показникам, зазначеним у наданій на початковому етапі концептуальній записці. Глобальний фонд підписує грантову угоду тільки після того, як вона буде завізована головою або заступником голови КМК і членом КМК - представником громадянського суспільства.
  - ii. **Регулярні аудиторські перевірки діяльності ОР.** Незалежна аудиторська перевірка основного реципієнта повинна проводитися щорічно. КМК повинні сприяти проведенню аудиторської перевірки та оцінці результатів аудиторської перевірки для виявлення потенційних ризиків у реалізації програм.
  - iii. **Аудиторські перевірки реалізації грантів Глобального фонду в країнах.** Офіс Генерального інспектора Глобального фонду може проводити комплексну аудиторську перевірку всього портфеля грантів країни вибірково або у випадку виявлення порушень. КМК повинні надавати підтримку цьому процесу і проводити оцінку його результатів, як це робиться у випадку регулярних аудиторських перевірок.
41. КМК повинні враховувати, що всі вимоги до КМК, включаючи вимоги, що стосуються розробки концептуальної записки та призначення (або підтвердження повноважень) ОР, повинні виконуватися протягом усього періоду дії грантів Глобального фонду. Виконання КМК усіх шести вимог завжди береться до уваги Секретаріатом Глобального фонду при розгляді запитів на продовження фінансування, які він отримує.

#### Розділ 4. Участь широкого кола зацікавлених сторін у діяльності КМК

##### Склад КМК

42. КМК – це механізми державно-приватного партнерства з управління національними програмами боротьби з захворюваннями. КМК повинні забезпечувати активну участь у своїй діяльності всіх зацікавлених сторін, які мають відношення до програм боротьби з трьома захворюваннями на національному рівні.
43. Глобальний фонд встановив для КМК також наступні **стандарти** щодо складу КМК:
- i. До складу КМК можуть входити представники наступних виборчих груп: уряд, неурядовий сектор, приватний сектор та інші виборчі групи, такі як багатосторонні та двосторонні

міжнародні партнери, які працюють у країнах. Список прикладів див. у Додатку 1.

- ii. КМК повинні забезпечити наявність необхідного досвіду і знань з питань гендерної збалансованості та включення цих знань в ефективні програми боротьби з трьома захворюваннями. КМК повинні забезпечувати рівне представництво чоловіків і жінок. Додаткові вказівки з цих питань містяться в стратегії Глобального фонду з питань гендерної рівності.
- iii. КМК повинні забезпечити представництво основних вразливих груп населення (див. виноску 2), зокрема груп з найбільшим ризиком інфікування ВІЛ, з урахуванням соціально-епідеміологічних аспектів у контексті трьох захворювань і ситуації в країнах. Додаткові вказівки відносно груп населення з найбільшим ризиком інфікування ВІЛ наведені в Стратегії Глобального фонду з питань сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності.
- iv. КМК повинні забезпечити збалансоване географічне представництво, зокрема постраждалих від захворювань штатів/областей/районів, де здійснюються програми, на які КМК запитує у Глобального фонду фінансування. Великі країни можуть розглянути можливість створення субнаціональних КМ.
- v. КМК повинні періодично і на вимогу Глобального фонду надавати Глобальному фонду списки своїх членів із зазначенням імен усіх членів КМК, організацій і секторів, які вони представляють, а також контактної інформації. Глобальний фонд публікує цю інформацію у відкритому режимі, якщо зі членами КМК не погоджений інший порядок. З метою оновлення цієї інформації КМК повинні регулярно повідомляти Секретаріат Глобального фонду про будь-які зміни.

1/34

КЕРІВНИЦТВО З РОБОТИ КООРДИНАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ КРАЇН І ВИМОГИ ДО ТАКИХ МЕХАНІЗМІВ

**44. Вимога 4:** Згідно з вимогами Глобального фонду всі КМК повинні підтвердити включення до КМК людей, які живуть із ВІЛ, і представників людей, які живуть із ВІЛ; людей, які постраждали\* від туберкульозу\*\* і малярії\*\*\*, і представників людей, які постраждали від туберкульозу і малярії, а також людей, що входять в основні групи населення, які постраждали від захворювань\*\*\*\*, і представників таких людей з урахуванням епідеміологічної обстановки, прав людини і гендерних аспектів.  
\*Люди, які жили із цими захворюваннями в минулому, або входять до спільнот, у яких ці захворювання є ендемічними.  
\*\*У країнах, де туберкульоз є проблемою охорони здоров'я населення, або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з туберкульозом.  
\*\*\*У країнах, з яких постійно надходять дані про поширення малярії, або країнах, які запитують фінансування або для яких у минулому було затверджено фінансування для підтримки програм боротьби з малярією.  
\*\*\*\*Секретаріат може зняти вимогу про включення до КМК основних груп населення, що постраждало від захворювання, якщо це буде визнано доцільним з міркувань безпеки людей.

**45. Глобальний фонд встановив наступні Операційні компоненти Кваліфікаційної вимоги 4:**

- i. КМК забезпечує належне представництво основних груп населення, які постраждали від захворювань, з урахуванням соціально-епідеміологічних аспектів трьох захворювань;
- ii. КМК забезпечує належне представництво людей, які живуть із захворюваннями (ЛЖЗ), з урахуванням соціально-епідеміологічних аспектів трьох захворювань.

**46. Глобальний фонд встановив наступні Мінімальні стандарти в рамках Кваліфікаційної вимоги 4:**

- i. КМК має збалансоване представництво чоловіків і жінок (Стратегія Глобального фонду з питань гендерної рівності містить роз'яснення стосовно того, чому жінки і дівчата належать до основних вразливих груп населення в контексті трьох захворювань).

*Ролі та обов'язки членів КМК*

**47.** Кожен член КМК представляє інтереси своєї виборчої групи, а не власні інтереси або інтереси своєї організації. Глобальний фонд опублікував Керівництво з процедур виборчих процесів для свого Правління, яке діє так само, як і КМК. Це Керівництво містить корисні для виборчих процесів паралелі стосовно процедур, якими можуть користуватися члени КМК.

**48.** Глобальний фонд встановив наступні стандарти щодо ролі членів КМК:

- i. члени КМК повинні відкрито і вчасно обмінюватися інформацією в рамках своїх виборчих груп і реагувати на запити додаткової інформації;

- ii. члени КМК повинні регулярно проводити консультації зі своїми виборчими групами, що дозволить їм представляти точку зору та інтереси групи на засіданнях КМК і в процесі прийняття рішень.
49. Роль і функції кожного члена КМК повинні бути погоджені із зацікавленими сторонами національного рівня. [Стратегія партнерства Глобального фонду](#) містить вказівки, що стосуються ролі партнерств на рівні певних країн, погоджені зацікавленими сторонами, які представлені в Правлінні Глобального фонду. Крім того, Глобальний фонд пропонує наступні рекомендації щодо ролі членів КМК:
- i. Члени КМК повинні бути уповноважені вищим керівництвом уряду, представляти думку уряду і звітувати перед ним. Члени КМК, що представляють уряд, відіграють важливу роль у процесі координації діяльності та узгодження рішень КМК з іншими національними програмами; вони виступають у ролі сполучної ланки між КМК і державними органами, забезпечуючи сталість програм.
  - ii. Приватний сектор може ділитися досвідом і ресурсами з КМК і активно підтримувати програми боротьби з захворюваннями, зокрема в сфері економічного розвитку. Наприклад, представники приватних установ охорони здоров'я можуть надавати експертну допомогу при розробці програм з метою раціонального використання послуг приватного сектора охорони здоров'я, що доповнює програми державної системи охорони здоров'я. Вони можуть також пропонувати медичних фахівців і клініки для участі в реалізації грантів.
  - iii. Додаткові вказівки стосовно ролі приватного сектору в КМК можна знайти на веб-сайті Глобального фонду.
  - iv. Партнери від громадянського суспільства, включаючи неурядові організації, людей, що живуть із захворюваннями або постраждали від трьох захворювань, і основні групи ризику повинні підтримувати тісні зв'язки зі своїми спільнотами, щоб забезпечити зворотний зв'язок стосовно якості і результативності програм. Незалежні представники громадянського суспільства, які не беруть участі в реалізації програм, можуть відігравати роль спостерігачів і відстоювати інтереси спільнот. Додаткові вказівки стосовно ролі громадянського суспільства в КМК можна знайти в документах з питань сприяння широкій участі громадянського суспільства в діяльності КМК і в Керівництві з розширення участі ЛЖВ з метою вдосконалення діяльності КМК.
  - v. Багатосторонні і двосторонні партнери, у тому числі Організація Об'єднаних Націй, відіграють важливу роль у наданні КМК технічної підтримки і підтримки в області управління. Їхня роль повинна визначатися національними партнерствами. Вони можуть ефективно сприяти узгодженню діяльності КМК із роботою інших програм зовнішньої допомоги в країні.

## Вибори членів КМК

50. **Вимога 5.** Згідно з вимогами Глобального фонду всі члени КМК, що представляють неурядові виборчі групи, повинні обиратися своїми виборчими групами на основі документально оформлених прозорих процедур, розроблених кожною виборчою групою. Ця вимога застосовується до всіх членів КМК, що представляють неурядовий сектор, включаючи членів КМК, на яких поширюється Вимога 4, і не застосовується до багатосторонніх і двосторонніх партнерів.
51. Глобальний фонд встановив наступні **Операційні компоненти Кваліфікаційної вимоги 5:**
- i. усі виборчі групи від неурядового сектору, представлені в КМК, вибрали свого представника (представників) зі складу своїх груп із застосуванням прозорих документально оформлених процедур;
  - ii. щонайменше 40% складу КМК – це представники національного сектору громадянського суспільства.
52. Глобальний фонд встановив наступні **Мінімальні стандарти в рамках Кваліфікаційної вимоги 5:**
- i. КМК чітко визначив процеси обміну інформацією зі своїми виборчими групами, які вибрали склад КМК для того, щоб представляти в ньому свої інтереси.
  - ii. КМК вибирає голову та заступника (заступників) голови із представників різних секторів (уряд, національне громадянське суспільство і партнери в області розвитку), застосовує принципи ефективного управління, регулярно здійснює заміну та ротацию керівництва згідно із внутрішніми нормативними документами КМК.
53. Крім того, Глобальний фонд встановив для КМК наступні **стандарти** щодо вибору членів КМК:
- i. Вибори членів КМК виборчими групами повинні проводитися на основі чітких критеріїв з урахуванням відповідного досвіду роботи в сфері боротьби зі СНІДом, туберкульозом або малярією, а також можливості кандидата щодо тісної взаємодії зі своєю виборчою групою. Документація, що містить інформацію про процес вибору членів КМК, повинна перебувати у відкритому доступі.
  - ii. КМК повинні публікувати докладну інформацію про своїх членів, а виборчі групи —

визначати коло обов'язків своїх представників і проводити оцінку результативності їхньої роботи в КМК з метою забезпечення підзвітності виборчим групам. Приклади функціональних обов'язків можна знайти [тут](#).

- iii. КМК повинні дозволяти виборчим групам здійснювати заміну представників, робота яких визнається незадовільною (наприклад, членів КМК, які не відвідують засідання або не беруть участі в обміні інформацією).
- iv. Члени КМК повинні періодично проходити навчання, а в якості орієнтації на початку строку своїх повноважень у КМК — одержати інформацію про політику Глобального фонду і статус програм боротьби з ВІЛ, туберкульозом і малярією в своїх країнах.

**54.** Глобальний фонд **рекомендує** також застосовувати наступну практику при визначенні складу КМК:

- i. строк членства в КМК не повинен перевищувати двох або трьох років; для забезпечення широкого доступу і представництва виборчих груп у КМК повинні існувати правила оновлення складу КМК;
- ii. рекомендується використовувати змінні графіки оновлення складу КМК (наприклад, щорічне оновлення однієї третини членів) для збереження спадкоємності в КМК;
- iii. з метою підвищення прозорості та забезпечення кворуму на засіданнях КМК кожна виборча група повинна вибрати для кожного члена КМК альтернативного члена.

**55.** Додаткові матеріали з питань вибору членів КМК можна знайти в доповіді Глобального фонду з питань управління та участі громадянського суспільства і в Керівництві організації «Aidsplan» з питань створення та управління ефективною діяльністю КМК.

## Розділ 5. Структура КМК

### Секретаріат КМК

**56.** Секретаріат КМК виконує адміністративну функцію і забезпечує виконання рішень, прийнятих КМК. Обов'язки КМК включають широку координаційну діяльність з обміну інформацією і вирішення технічних питань організації засідань. Тому Глобальний фонд встановив для КМК наступні **стандарти** організації діяльності секретаріатів КМК:

- i. кожен КМК повинен створити секретаріат КМК для адміністративної підтримки діяльності КМК;
- ii. КМК повинен мати належні кадрові та фінансові ресурси і звертатися, при необхідності, до [політики Глобального фонду з фінансування КМК](#) з метою оплати оперативних витрат;
- iii. для мінімізації ймовірного конфлікту інтересів секретаріат КМК має бути незалежним від структур ОР і СР (див. Розділ 6); його співробітники повинні звітувати КМК у цілому, а не окремим виборчим групам або окремим членам КМК;
- iv. у секретаріату КМК має бути чіткий мандат; його співробітники повинні обиратися згідно з прозорими документально оформленими процедурами з урахуванням рівня кваліфікації, необхідної для виконання відповідних функцій; слід регулярно проводити їхню атестацію за участю всіх виборчих груп КМК.

**57.** **Рекомендується** включити до мандату секретаріату КМК наступні основні функції:

- i. вести, архівувати і поширювати протоколи всіх засідань КМК;
- ii. забезпечувати регулярне оновлення інформації про членів КМК і відкритий доступ до цієї інформації, інформувати Секретаріат Глобального фонду про будь-які зміни;
- iii. координувати технічні питання при організації засідань КМК і проведенні нагляду на місцях;
- iv. допомагати КМК при розробці щорічного плану роботи і календаря засідань;
- v. координувати документальну реєстрацію важливих заходів КМК, наприклад розробку запитів, призначення ОР і вибори членів КМК, а також поширення інформації про цю роботу;
- vi. сприяти участі всіх членів КМК у засіданнях КМК і в процесах прийняття рішень.

### Організаційна структура КМК

**58.** Глобальний фонд **рекомендує** КМК ретельно розглянути свою організаційну структуру. Багато КМК створюють постійні комітети або робочі групи, наділені виконавчими або технічними функціями. Приклади різних організаційних структур КМК можна знайти [тут](#). При визначенні структури Глобальний фонд **рекомендує** КМК:

- i. створити організаційну структуру, яка дозволить КМК отримувати оптимальні результати згідно з цим Керівництвом;
- ii. розробити і документально оформити організаційну структуру, мандат і робочі процедури для

КМК, кожного комітету або кожної робочої групи КМК. Мандат повинен бути схвалений усіма виборчими групами КМК і відкрито опублікований;

- iii. виключити заміну функцій КМК функціями комітетів або робочих груп.

## **Розділ 6: Принципи і практика ефективного управління**

### **Ефективне управління: управління конфліктами інтересів**

**59.** Конфлікти інтересів виникають у випадках, коли індивідуальні інтереси членів КМК або інтереси організацій, які вони представляють, впливають або можуть вплинути на прийняття ними рішень. Припущення про існування конфлікту інтересів може завдати шкоди репутації КМК і перешкодити реалізації програм, нагляд за якими вони здійснюють. Фактичні, потенційні або передбачувані конфлікти інтересів можуть існувати в будь-яких органах, що відповідають за прийняття рішень; для забезпечення прийняття об'єктивних рішень, що заслуговують довіри, цими конфліктами необхідно управляти.

**60. Вимога 6.** З метою забезпечення належного управління конфліктами інтересів Глобальний фонд пропонує всім СКК:

- i. розробити та опублікувати політику з управління конфліктами інтересів, що застосовується до всіх членів КМК і до всіх функцій КМК. У цій політиці повинне бути зазначено, що члени КМК зобов'язані періодично заявляти про наявність конфліктів інтересів, які поширюються на них або інших членів КМК. Політикою повинно бути встановлено, що КМК має документально оформити порядок, згідно з яким члени КМК з явним конфліктом інтересів не можуть брати участі в прийнятті рішень, у тому числі рішень, що стосуються нагляду за діяльністю ОР або СР, вибору або фінансування ОР або СР;
- ii. застосовувати політику управління конфліктами інтересів протягом усього періоду дії грантів Глобального фонду і на вимогу Глобального фонду надавати йому документальне підтвердження її застосування.

**61.** Глобальний фонд встановив наступні **Операційні компоненти Кваліфікаційної вимоги 6:**

- i. КМК має політику управління конфліктами інтересів, яка містить правила і процедури, спрямовані на попередження і пом'якшення конфліктів інтересів; і члени КМК підписують декларацію про конфлікт інтересів;
- ii. протоколи засідань КМК показують, що КМК застосовує процедури попередження, урегулювання і пом'якшення конфліктів інтересів.

**62.** Глобальний фонд встановив наступний **Мінімальний стандарт у рамках Кваліфікаційної вимоги 6:**

- i. з метою ефективного прийняття рішень КМК гарантує, що у складі кожної виборчої групи буде не більше одного члена, який має конфлікт інтересів (за винятком осіб, які входять до складу КМК у силу займаної посади і не мають права голосу).

**63.** Глобальний фонд визнає наявність природних конфліктів інтересів у випадках, коли СР і ОР є членами КМК і мають право брати участь у прийнятті рішень, зокрема, якщо вони займають посади голови і заступника голови.

**64.** Глобальний фонд визнає, що КМК повинні враховувати роль ОР і СР згідно з умовами, що склалися в країні, і рекомендує включати ці зацікавлені сторони до складу КМК без права голосу.

**65.** Матеріали, що стосуються національного досвіду і передової практики з управління **конфліктами інтересів**, можна знайти в доповіді Глобального фонду з питань, пов'язаних із конфліктом інтересів.

**66.** Усі зацікавлені сторони, які мають відношення до діяльності КМК, повинні брати до уваги, що згідно зі Статтею 21(в) грантової угоди Глобального фонду ОР юридично зобов'язаний розкривати фактичні, передбачувані і потенційні конфлікти інтересів, що стосуються будь-яких осіб, які беруть участь у діяльності ОР або СР, МАФ або КМК.

### **Належне керування: рівність членів КМК**

**67.** Глобальний фонд вважає всіх членів КМК рівноправними партнерами, які мають повне право висловлювати свою думку і брати участь у прийнятті рішень, керуючись своїм досвідом.

**68.** Глобальний фонд рекомендує застосовувати наступні методи передової практики, що дозволяють КМК ухвалювати рішення, які відображають думку всіх членів і виборчих груп КМК:

- i. членам КМК, зокрема голові і заступникам голови, пропонується підтримувати культуру неупереджених відкритих дискусій у ході засідань КМК і сприяти рівноправній участі всіх членів КМК у прийнятті рішень (за відсутності конфлікту інтересів). Додаткову інформацію можна знайти в тематичній доповіді Глобального фонду з питань **партнерства і лідерства** на

веб-сайті Глобального фонду;

- ii. для мінімізації впливу на рішення КМК окремих його членів КМК рекомендується застосовувати, якщо буде потреба, таємне голосування. Приклади передової практики в області процедур голосування можна знайти на веб-сайті Глобального фонду;
- iii. процедурами виборів членів КМК повинні бути передбачені обмеження по строках повноважень для голови і заступників голови з урахуванням умов, що склалися в країні, і особливої ролі уряду[18]. Прикладом передової практики є також ротація в рамках виборчих груп і між ними.

69. Про випадки прояву нерівності або несправедливості стосовно членів КМК можна інформувати Секретаріат Глобального фонду, який буде їх розглядати (див. Розділ 10).

#### **Належне керування: прозорість**

70. З метою зміцнення підзвітності і попередження нецільового використання коштів КМК повинні забезпечувати прозорість усіх своїх процедур. Повна прозорість підвищує довіру до програм і довіру громадськості, а також сприяє підвищенню ефективності програм. Прозорість залежить від своєчасного, рівноправного та всебічного обміну інформацією, є умовою конструктивної участі виборчих груп.

71. Тому Глобальний фонд встановив для КМК наступні **стандарти** з прозорості:

- i. усі КМК повинні опублікувати і виконувати комунікаційну стратегію з метою обміну інформацією між виборчими групами, що представляють зацікавлені сторони, і широкою громадськістю. У плані роботи слід указати захід щодо поширення інформації про можливості використання фінансування з боку Глобального фонду, про проведені у КМК дискусії і ухвалені рішення, а також про результати виконання програм, що фінансуються Глобальним фондом, або про затвердження запиту на фінансування;
- ii. усі КМК повинні опублікувати і виконувати план роботи на рік, щоб надати виборчим групам достатньо часу для планування та підготовки. План роботи повинен включати календар засідань КМК, ключових заходів з нагляду та основні етапи роботи, такі як заплановане подання запитів на фінансування, проведення періодичних оцінок і подання запитів на продовження фінансування.

72. Приклади накопиченого досвіду, методи передової практики в області комунікації та забезпечення прозорості можна знайти в тематичній доповіді з питань **управління та участі громадянського суспільства** на веб-сайті Глобального фонду. Глобальний фонд **рекомендує** наступні види діяльності з метою вдосконалення систем обміну інформацією між усіма зацікавленими сторонами поза КМК:

- i. створювати веб-сайти КМК для відкритого опублікування важливих документів і оголошень КМК. У випадках, коли використання веб-сайту представляється неефективним каналом обміну інформацією із зацікавленими сторонами, можна користуватися неелектронними ЗМІ. У число важливих документів КМК можуть входити, наприклад, робочі процедури КМК і документи, що підтверджують відповідність діяльності КМК установленим вимогам;
- ii. завчасно (як мінімум, за два тижні) інформувати про підтверджені строки і порядок денний засідань КМК; публікувати протоколи засідань і забезпечувати зворотний зв'язок з питань, що стосуються оцінки звітів або підсумків заходів з нагляду. З метою спрощення доступу до інформації протоколи засідань КМК повинні бути ясними і чіткими, відображати різні точки зору, висловлені в ході обговорень. КМК повинні зберігати всі протоколи засідань, зокрема протоколи з рішеннями КМК, і надавати їх Глобального фонду за запитом.

#### **Розділ 7. Принципи і практика надання ефективної допомоги**

73. Глобальний фонд, що виступає в якості сторони, яка підписала **Паризьку декларацію з підвищення ефективності зовнішньої допомоги 2005 року та Аккрський план дій 2008 року**, є активним прихильником застосування принципів надання ефективної допомоги всіма КМК. У цьому розділі наведені практичні рекомендації і приклади того, як КМК можуть застосовувати принципи надання ефективної допомоги при виконанні своїх основних функцій. Додаткову інформацію можна знайти в тематичній доповіді Глобального фонду з питань гармонізації та узгодження.

74. Глобальний фонд **рекомендує** КМК застосовувати в процесі розробки концептуальної записки принципи і методи забезпечення ефективності допомоги:

- i. що передбачають широку участь усіх зацікавлених сторін з метою гармонізації та узгодження підходів з існуючими в країні методами надання допомоги, включаючи, при необхідності, загальні механізми фінансування і загальносекторальні підходи;
- ii. погоджені з національними стратегіями і політикою, а також відображені в національних бюджетах;
- iii. засновані на цілях, показниках і формах звітності, які включені до національному плану моніторингу та оцінки, прийнятні та актуальні для всіх партнерів у країні;
- iv. погоджені з національними фінансовими циклами з метою скорочення операційних витрат і обсягів звітності;

- v. що передбачають широку участь усіх зацікавлених сторін з метою підвищення відповідальності та підзвітності країни;
  - vi. що передбачають, при необхідності і при наявності достатнього потенціалу, призначення «за замовчуванням» національних систем як механізмів реалізації програм;
  - vii. що включають, при необхідності, заходи із зміцнення систем (закупівель, фінансування, моніторингу та оцінки) у якості компонентів запиту на фінансування.
- 75.** Глобальний фонд **рекомендує** КМК застосовувати також принципи і заходи забезпечення ефективності зовнішньої допомоги, вибираючи **механізми реалізації**, спрямовані на:
- i. зміцнення національного потенціалу шляхом призначення національних організацій на роль основних реципієнтів;
  - ii. зміцнення національного потенціалу шляхом застосування Механізму двоканального фінансування і стратегій зміцнення систем охорони здоров'я;
  - iii. узгодження графіків оцінки діяльності та графіків звітності всіх виконавців з погодженими національними циклами.
- 76.** Крім того, з метою застосування принципів надання ефективної допомоги в рамках **наглядової діяльності** Глобальний фонд **рекомендує** КМК:
- i. забезпечити поширення членами КМК інформації з питань нагляду серед своїх виборчих груп;
  - ii. погоджувати оцінку програм з національними циклами огляду;
  - iii. брати участь, по можливості, в оцінці національних програм для забезпечення кращої підзвітності програм, що фінансуються Глобальним фондом;
  - iv. сприяти підзвітності та відповідальності країн шляхом залучення широкого кола національних зацікавлених сторін до заходів з нагляду; і
  - v. координувати розробку всіх запитів на фінансування з використанням прозорих документально оформлених процедур і за участю широкого кола зацікавлених сторін.
- 77.** У деяких країнах основні функції КМК виконують існуючі багатосторонні національні організації. Глобальний фонд підтримує такий підхід, коли він узгоджується з національним контекстом і за умови виконання кваліфікаційних вимог до КМК. КМК рекомендується звертатися до групи експертів Глобального фонду з питань КМК за адресою: [ccm@theglobalfund.org](mailto:ccm@theglobalfund.org) для одержання підтримки при використанні існуючих національних механізмів в якості КМК.

## **Розділ 8: Право КМК на одержання фінансування**

- 78.** Як зазначено в Розділі 1 і в тексті вставок у цьому документі, Глобальний фонд встановив шість вимог, які є критеріями надання фінансування КМК. **КМК повинні виконувати всі ці вимоги, щоб мати право на одержання фінансування з боку Глобального фонду.** Ці вимоги стосуються:
- i. прозорих і інклюзивних процедур розробки концептуальної записки (вимога 1);
  - ii. відкритих і прозорих процедур вибору ОР (вимога 2);
  - iii. планування і здійснення нагляду (вимога 3).
  - iv. процедур виборів членів КМК від неурядового сектору (вимога 4);
  - v. членства в КМК представників спільнот, що постраждали від захворювань (вимога 5);
  - vi. управління конфліктами інтересів у КМК (вимога 6).
- 79.** Секретаріат Глобального фонду здійснює перевірку виконання кваліфікаційних вимог усіма КМК. Оцінка виконання вимог 1 і 2 здійснюється при поданні концептуальних записок. Оцінка виконання вимог 3–6 здійснюється як при поданні концептуальних записок, так і протягом усього періоду реалізації грантів Глобального фонду (за допомогою *оцінки виконання кваліфікаційних вимог і оцінки діяльності КМК*). Невиконання цих вимог може бути причиною відхилення концептуальних записок або тимчасового припинення фінансування (включаючи фінансування КМК).
- 80.** Шість кваліфікаційних вимог до КМК застосовуються також до субнаціональних КМК і до регіональних координаційних механізмів (РКМ).
- 81.** Як зазначено вище, моніторинг виконання вимог КМК проводиться протягом усього періоду реалізації грантів Глобального фонду з метою надання, при необхідності, технічної підтримки.

## **Запити, що надаються без участі КМК**

- 82.** У виняткових випадках Глобальний фонд затверджує запити, які надаються без участі КМК, коли виконання шести вимог *не є обов'язковим*. Ці надзвичайні стани поширюються на країни:



- i. у яких немає законного уряду; або
- ii. які перебувають у стані конфлікту, переживають природні катастрофи або складні надзвичайні ситуації (що визначаються Глобальним фондом відповідно до міжнародних декларацій, включаючи заяви Офісу ООН з координації гуманітарних питань); або
- iii. у яких пригнічуються або відсутні партнерства за участю громадянського суспільства і неурядових організацій. Ця категорія включає нездатність або відмову КМК розглядати пропозиції громадянського суспільства або неурядових організацій для включення в запит країни, зокрема, коли мова йде про маргінальні та/або пов'язані із криміналом групи населення.

83. Що стосується кандидатів від кількох країн, то запити від регіональних організацій (РО) є альтернативним варіантом запитів РКМ. Кандидати, що не є КМК, і РО *не зобов'язані* виконувати шість вимог до КМК, які надають право на одержання фінансування, або вимог до багатосторонніх організацій, які зазначені в цьому Керівництві. Окрема організація може самостійно надати запит без участі КМК, наприклад, у випадку, якщо має місце один із трьох винятків, зазначених у пункті 84. Більш докладну інформацію стосовно запитів, що представляються без участі КМК, і запитів від регіональних організацій, можна знайти за адресою: [www.theglobalfund.org](http://www.theglobalfund.org).

84. Більш докладну інформацію про право кандидатів на одержання фінансування, обумовлене рівнем доходу країни, можна знайти за адресою: [www.theglobalfund.org](http://www.theglobalfund.org).

## Розділ 9: Фінансування КМК і технічна підтримка

### Технічна підтримка

85. Секретаріат Глобального фонду і технічні партнери надають технічну підтримку КМК у наступній формі:

- i. сприяння та/або фінансування поїздок представників партнерів на місця для цілей технічної підтримки КМК;
- ii. пряма підтримка поїздок відповідних експертів Глобального фонду на місця для проведення зустрічей з КМК;
- iii. оцінка керівних документів КМК з метою надання рекомендацій;
- iv. розробка допоміжних інструментів КМК, включаючи інструменти для здійснення КМК наглядових функцій;
- v. організація для КМК регіональних робочих семінарів з метою сприяння обміну методами передової практики на регіональному рівні.

86. Для ознайомлення з додатковими можливостями одержання технічної підтримки звертайтеся до відділу по роботі з КМК у Секретаріаті Глобального фонду за адресою: [CCM@theglobalfund.org](mailto:CCM@theglobalfund.org).

87. Глобальний фонд розробив у співпраці з технічними партнерами наступні додаткові матеріали, які можуть бути корисними для КМК і які можна знайти на сторінці КМК на веб-сайті Глобального фонду [www.theglobalfund.org](http://www.theglobalfund.org)

- i. допоміжні інструменти, включаючи [інструмент КМК з наглядом](#);
- ii. документи, що містять методи передової та найкращої практики КМК, довідкові матеріали і цільові дослідження з питань діяльності КМК;
- iii. звіти про регіональні зустрічі КМК та інші відповідні форуми;
- iv. фінансування КМК (див. нижче).

### Фінансова підтримка КМК

88. Глобальний фонд надає спеціальну підтримку КМК у рамках дворічних угод про фінансування КМК. Угоди про фінансування КМК дозволяють КМК отримати доступ до ресурсів, обумовлених досягненнями, які можна виміряти та які безпосередньо пов'язані з виконанням КМК кваліфікаційних вимог і мінімальних стандартів.

89. КМК, що зацікавлені в наданні запиту на фінансування для підтримки діяльності КМК, повинні отримати форму запиту, яку можна знайти в розділі «Фінансування КМК» на веб-сайті Глобального фонду. Політика фінансування КМК опублікована в цьому ж розділі веб-сайту.

90. КМК рекомендується ознайомитися з додатковими матеріалами з питань фінансування КМК, підготовленими внутрішніми і міжнародними партнерами в країнах.

## Розділ 10: Діяльність КМК

## Оцінка діяльності КМК

91. Глобальний фонд може проводити оцінку КМК у різній формі, включаючи:
- i. оцінку виконання кваліфікаційних вимог і оцінку діяльності КМК (самооцінка);
  - ii. поточну оцінку Секретаріатом Глобального фонду виконання вимог КМК і оцінку прогресу у виконанні вимог;
  - iii. звітність про результати діяльності із забезпечення фінансування КМК (див. пункт 90 вище);
  - iv. оцінку Офісом Генерального інспектора, зокрема оцінку КМК, що працюють у складних умовах.
92. Глобальний фонд пропонує КМК проводити самооцінку з використанням щорічно оновлюваного Інструмента оцінки виконання кваліфікаційних вимог і оцінки діяльності КМК, який можна знайти в розділі КМК веб-сайту Глобального фонду. КМК можуть запросити технічну підтримку з використанням веб-сторінки, на якій зазначені організації, що займаються наданням ТП, з метою сприяння проведенню самооцінки і комплексної діагностики з урахуванням інформації, яка надається партнерами в країнах. Перелік організацій, що надають ТП із метою проведення самооцінки, можна знайти на веб-сайті Глобального фонду.

## Обмін інформацією із Секретаріатом

93. Членам КМК рекомендується інформувати Секретаріат Глобального фонду, при необхідності, на конфіденційній основі, про передбачувані прогалини в структурі та діяльності КМК (наприклад, про відсутність прозорості, наявність конфлікту інтересів, низький рівень нагляду). Зокрема, до відома Секретаріату Глобального фонду необхідно негайно доводити такі питання, як невиконання вимог до КМК, наявність перешкод або низькі темпи виконання стандартів, опис яких наведено в цьому документі. Для цього можна користуватися наступними каналами зв'язку:

електронна пошта: [ccm@theglobalfund.org](mailto:ccm@theglobalfund.org),

факс: +41 58 791 1701 (у верхній частині вашого повідомлення вкажіть «Attention: CCM Hub») (до уваги Сектору по роботі з КМК),

прямий контакт зі співробітниками Глобального фонду під час зустрічей,

пошта: The Global Fund to Fight AIDS (CCM Team), Tuberculosis and Malaria, Chemin de Blandonnet 8, 1214 Vernier - Geneva, Switzerland.

94. Необхідно відзначити, що грантові угоди юридично зобов'язують основних реципієнтів інформувати Глобальний фонд про випадки корупції або про конфлікт інтересів.
95. У випадку інформування Глобального фонду про прогалини в роботі КМК Секретаріат проводить розгляд таких заяв, прибігаючи, при необхідності, до допомоги МАФ. Якщо твердження, зазначені в заявах, підтверджуються, то в кожному конкретному випадку визначаються відповідні заходи реагування.
96. Про випадки порушень або неналежної поведінки можна також проінформувати безпосередньо Офіс Генерального інспектора Глобального фонду. Додаткові вказівки з цього питання можна знайти в [Політиці Глобального фонду щодо інформування про неналежну поведінку](#).

## Додаток 1 до документу «Керівництво з роботи Координаційних механізмів країн і вимоги до цих механізмів»

### Керівні положення щодо типів представництва в рамках виборчих груп

Кожен КМК має розглянути питання про те, якого типу представники уряду, громадянського суспільства, приватного сектору та інші представники найбільш необхідні КМК на сьогодні та у майбутньому з урахуванням зростання ролі та значення партнерства за участю цих секторів, зокрема, при розробці концептуальної записки та здійсненні нагляду за реалізацією грантів. Цей додаток містить вказівки стосовно можливих варіантів, зокрема, рекомендації КМК, що бажають зміцнити та/або покращити представленість громадянського суспільства і приватного сектору. Наведений перелік прикладів не є вичерпним. КМК можуть і повинні самі вирішувати, які сектори доцільніше всього включити до складу КМК в конкретній ситуації.

### Представники уряду[19]

Уряди країн, що реалізують програми, визначають правове і політичне середовище, в якому розробляються національні програми боротьби із трьома захворюваннями. Уряди також управляють значною частиною інфраструктури та робочої сили в сфері охорони здоров'я в кожній країні. Тому вони відіграють ключову роль у підтримці заходів щодо створення сприятливого середовища, проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи, нагляду і реалізації програм, зокрема, за участю національних міністерств та установ, що спеціалізуються по конкретних захворюваннях, таких як національні ради зі СНІДу або центри боротьби із захворюваннями. Участь урядів у партнерствах має також велике значення для цілей координації та підвищення ефективності допомоги. Представники уряду можуть включати, зокрема, осіб, що представляють міністерства охорони здоров'я, фінансів і планування, по справах жінок і

по соціальних питаннях, міжнародного співробітництва і внутрішніх справ.

### **Представники громадянського суспільства**[\[20\]](#)

Типи представників громадянського суспільства, яких доцільно залучати до безпосередньої участі в роботі КМК, включають, зокрема, осіб або організації, що представляють:

- i. **Спостережні організації:** неурядові та некомерційні організації, крім надання послуг, відіграють особливу роль у підвищенні ефективності програм охорони здоров'я в результаті участі в інформаційно-роз'яснювальній і мобілізаційній діяльності. Глобальний фонд визнає, що громадянське суспільство вносить істотний вклад у розробку та удосконалення державної політики шляхом моніторингу та аналізу політики, розробки рекомендацій і здійснення інформаційно-роз'яснювальної діяльності. Присутність незалежних спостережних організацій у складі КМК особливо бажана для цілей нагляду за реалізацією грантів, управління конфліктами інтересів і узгодження політики.
- ii. **Основні вразливі групи населення:** жінки та дівчата; чоловіки, що практикують секс із чоловіками; трансгендерні особи; споживачі ін'єкційних наркотиків; чоловіки, жінки і трансгендерні особи, які є працівниками секс-бізнесу, їх клієнти; ув'язнені; біженці та мігранти; особи, які живуть із ВІЛ; підлітки і молодь; уразливі діти та сироти, а також групи населення, що перебувають у складній гуманітарній ситуації.
- iii. **Жіночі організації:** жінки та дівчата часто найбільше страждають від трьох захворювань і є особливо уразливими у зв'язку з фізіологічними та соціально-економічними факторами. Важливо наполягати на належному представництві в КМК жіночих та інших організацій, що представляють інтереси жінок, для забезпечення відображення гендерних питань у запитих на фінансування, що надаються Глобальному фонду.
- iv. **Діти і молодь:** діти і молодь повинні бути представлені в КМК через молодіжні групи та організації, національні та міжнародні НУО, що працюють із дітьми та молоддю, які живуть із трьома захворюваннями або постраждали від цих захворювань. Глобальний фонд рекомендує КМК включати в свій склад молодих людей, що представляють організації, що створені та управляються молоддю.
- v. **Кваліфіковані міжнародні НУО, що беруть участь у боротьбі з трьома захворюваннями:** участь міжнародних неурядових організацій (МНУО) важлива для КМК у зв'язку з тим, що ці організації, як правило, мають тісні зв'язки із зацікавленими сторонами, що представляють спільноти та уразливі групи населення. Вони мають досвід реалізації програм і широкі можливості для ефективної участі в розробці запитів на фінансування та визначення програмної діяльності. МНУО можуть також підтримувати тісні зв'язки з іншими секторами, включаючи урядові та багатосторонні/двосторонні організації, які також відіграють важливу роль у створенні партнерств. Деякі МНУО можуть також надавати додаткову підтримку участі вразливих і маргінальних груп населення в роботі КМК за допомогою зміцнення потенціалу або сприяння охопленню важкодоступних груп населення.
- vi. **Кваліфіковані національні НУО, що беруть участь у боротьбі з трьома захворюваннями:** національні НУО, що беруть участь у боротьбі з трьома захворюваннями, особливо добре інформовані про потреби спільнот поза великими містами та основних вразливих груп населення. Вони часто беруть участь у наданні послуг та реалізації профілактичних і освітніх програм; входять у великі об'єднання спільнот і найчастіше добре інформовані про інші місцеві ініціативи.
- vii. **Благодійні організації (наприклад, релігійні та конфесійні організації):** у багатьох випадках благодійні організації, які часто є релігійними та конфесійними, відіграють досить важливу роль в охопленні спільнот, що живуть із трьома захворюваннями та постраждали від цих захворювань. Ці організації надають найважливіші послуги і часто переконують політичних лідерів на національному, регіональному та місцевому рівнях у необхідності приділяти пріоритетну увагу потребам вразливих груп населення. Вони беруть дедалі більш активну участь у реалізації програм, підвищується їхня роль у розробці ефективних запитів на фінансування.
- viii. **Академічні організації:** члени КМК, які представляють академічні установи, володіють широкими знаннями про епідемії, соціальні, політичні та культурні фактори, що мають велике значення в сфері боротьби з трьома захворюваннями, включаючи знання щодо основних вразливих груп населення, демографічних факторів і потенційних проблем, які перешкоджають розширенню програм.

### **Представники приватного сектору**

Враховуючи широкий досвід і ресурси, які може запропонувати приватний сектор, КМК можуть отримати значні вигоди в результаті залучення до роботи різних компаній і організацій приватного сектору, включаючи, зокрема, такі типи організацій:

- i. **Великі комерційні компанії, які вже продемонстрували свою прихильність боротьбі з трьома захворюваннями:** багато великих національних або транснаціональних компаній є ініціаторами власних програм боротьби з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом і малярією. Представники цих компаній можуть надати свій управлінський потенціал і досвід у розпорядженні КМК і

виконавців програм, а також виділити значні ресурси для розширення національних програм.

- ii. **Організації, що представляють малі та середні підприємства (МСП) і неформальний сектор:** у багатьох країнах, що розвиваються, більшість приватних підприємств є сімейними мікропідприємствами, які сконцентровані у неформальному секторі. МСП і неформальний сектор охоплюють у середньому понад 50% усієї економічної діяльності і, таким чином, можуть виражати інтереси більшості економічно активних людей у більшості країн. Представники цих секторів можуть брати участь у розробці і реалізації програм, що охоплюють значну частку економіки та робочої сили.
- iii. **Бізнес-асоціації, що беруть участь у боротьбі з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом і малярією:** у багатьох постраждалих країнах і на міжнародному рівні соціально відповідальні компанії створили асоціації та мережі для боротьби з цими трьома захворюваннями. Часто їх ціль полягає в сприянні реалізації та підтримці програм охорони здоров'я на робочих місцях (і серед спільнот у більш широкому плані), а також у використанні колективного досвіду та ресурсів компаній-членів для підтримки місцевих, національних і міжнародних зусиль із боротьби з цими трьома захворюваннями. Ці асоціації дозволяють визначити можливості використання досвіду та інфраструктури приватного сектору з метою охоплення серйозно постраждалих груп населення та використовують мережі компаній для підтримки процесів розробки і реалізації чинних і економічно ефективних програм.
- iv. **Представники галузей промисловості, які страждають від захворювань:** деякі галузі промисловості, включаючи транспорт, сільське господарство, нафтову, газову та гірничодобувну промисловість, є більш вразливими до трьох захворювань. Комерційні компанії, бізнес-коаліції та/або асоціації роботодавців, які представляють вразливі галузі промисловості, дозволяють отримувати уявлення про проведені у цьому секторі заходи і можуть підтримати галузеві заходи, здатні охопити групи працівників найвищого ризику та їх спільноти.
- v. **Приватні лікарі та комерційні клініки:** у багатьох країнах, що страждають від захворювань, приватний сектор охорони здоров'я надає послуги значній частині населення і, таким чином, відіграє важливу роль у розширенні охоплення національними програмами. Представники цього сектору можуть надати цінну інформацію для розробки програм, спрямованих на ефективне використання приватних медичних послуг на додаток до державної системи охорони здоров'я, а також визначити відповідних лікарів і клініки, яких можна залучити до реалізації програм.
- vi. **Благодійні фонди, створені корпораціями:** багато великих приватних благодійних фондів або фондів, створених компаніями, мають великий досвід у підтримці програм боротьби з ВІЛ/СНІДом, туберкульозом і малярією в різних країнах. Ці організації можуть бути цінним джерелом міжнародного досвіду і надати кошти для підтримки діяльності КМК і реалізації програм.

#### **Інші виборчі групи**

**Багатосторонні та двосторонні міжнародні партнери в країнах<sup>[21]</sup>:** багатосторонні та двосторонні партнери виконують різні завдання, включаючи розробку рекомендацій з політики і нормативного регулювання, надання допомоги в проведенні аналізу прогалин з метою покращення загального розуміння ініціативи «Знай свою епідемію» і зміцнення прихильності цій ініціативі, а також надання експертних знань з гендерних питань. Такі партнери можуть сприяти отриманню і координації технічної, управлінської та фінансової підтримки, а також сприяти участі громадянського суспільства і приватного сектору в структурах і процедурах Глобального фонду, у тому числі в розробці концептуальної записки та проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи. Багатосторонні та двосторонні партнери часто сприяють зміцненню процесів моніторингу і оцінки, нагляду, а також координації заходів підтримки з метою гармонізації та узгодження. Тому рекомендується забезпечувати участь багатосторонніх і двосторонніх партнерів, включаючи представників урядів країн – донорів Глобального фонду.

Останнє оновлення документа: 6 листопада 2013 року.

Останнє затвердження Правлінням Глобального фонду: 12 травня 2011 року.

Останнє оновлення електронних посилань: 12 травня 2011 року.

<sup>[1]</sup> Заходи політики, що визначені в цьому документі і стосуються КМК, застосовуються так само і до субнаціональних координаційних механізмів (суб-КМ) і регіональних координаційних механізмів (РКМ).

<sup>[2]</sup> Мінімальні стандарти набирають чинності з 1 січня 2015 року.

[3] Основні групи населення, що постраждали від захворювання, включають: жінок і дівчат; чоловіків, які практикують секс із чоловіками; трансгендерних осіб; споживачів ін'єкційних наркотиків; чоловіків, жінок і трансгендерних осіб – працівників секс-бізнесу та їхніх клієнтів; в'язнів, біженців і мігрантів; людей, які живуть із ВІЛ; підлітків і молодь; вразливих дітей і сиріт, а також групи населення, що перебувають у складній гуманітарній ситуації.

[4] У виняткових випадках Глобальний фонд буде сам визначати ОР для КМК, керуючись Політикою Глобального фонду щодо додаткових заходів захисту.

[5] Заходи політики, що визначені в цьому документі і стосуються КМК, застосовуються так само і до субнаціональних координаційних механізмів (суб-КМ) і регіональних координаційних механізмів (РКМ).

[6] Основні групи населення, що постраждали від захворювання, включають: жінок і дівчат; чоловіків, які практикують секс із чоловіками; трансгендерних осіб; споживачів ін'єкційних наркотиків; чоловіків, жінок і трансгендерних осіб – працівників секс-бізнесу та їхніх клієнтів; в'язнів, біженців і мігрантів; людей, які живуть із ВІЛ; підлітків і молодь; вразливих дітей і сиріт, а також групи населення, що перебувають у складній гуманітарній ситуації.

[7] У виняткових ситуаціях Глобальний фонд буде сам визначати ОР для КМК, керуючись Політикою Глобального фонду щодо додаткових заходів захисту.

[8] Глобальний фонд (група спеціалістів з питань КМК), Chemin de Blandonnet 8, Vernier 1214, Geneva, Switzerland (Женева, Швейцарія). Тел.: +4158 791 1700; факс: +4158 791 1701; ел. пошта: [ccm@theglobalfund.org](mailto:ccm@theglobalfund.org).

[9] Див. «Визначення терміну «громадянське суспільство» в матеріалах 8-го засідання Комітету з питань політики та стратегії, Женева, 19-21 вересня 2007 року, GF/PSC8/07.

[10] Грантова угода з багатосторонніми організаціями має інший зміст.

[11] Стандартні положення та умови для грантів Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією (2012 рік).

[12] Положення про гранти Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією (2014 рік).

[13] За винятком випадків, коли застосовується політика Глобального фонду щодо додаткового захисту.

[14] Рамкова угода між Глобальним фондом для боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією та одержувачем гранту.

[15] Основні групи населення, що постраждали від захворювання, включають: жінок і дівчат; чоловіків, які практикують секс із чоловіками; трансгендерних осіб; споживачів ін'єкційних наркотиків; чоловіків, жінок і трансгендерних осіб – працівників секс-бізнесу та їхніх клієнтів; в'язнів, біженців і мігрантів; людей, які живуть із ВІЛ; підлітків і молодь; вразливих дітей і сиріт, а також групи населення, що перебувають у складній гуманітарній ситуації

[16] У виняткових випадках Глобальний фонд буде сам визначати ОР для КМК, керуючись Політикою Глобального фонду щодо додаткових заходів захисту.

[17] Відомо, що включення двоканального фінансування у всі запити не є можливим, враховуючи існуючі умови в країнах. В цих випадках кандидати повинні коротко викласти причину (причини), через яку це не є можливим, і розглянути альтернативні можливості орієнтувати свої запити на участь як урядового, так і неурядового секторів у процесах реалізації, при чому не тільки на рівні ОР. Див. Інформаційний бюлетень Глобального фонду з питань двоканального фінансування (травень 2010 року).

[18] Уряди можуть встановлювати порядок призначення на державні посади, а також визначати строки повноважень та умови ротації кадрів. КМК повинні зберігати протоколи засідань, зокрема, ті, що містять рішення, прийняті КМК.

[19] Як зазначено в Плані імплементації Стратегії Глобального фонду, 2010-2012 роки.

[20] См. «Визначення терміну «громадянське суспільство» у матеріалах 8-го засідання Комітету з питань політики та стратегії, Женева, 19-21 вересня 2007 року. GF/PSC8/07.

[21] Як зазначено в Плані імплементації Стратегії Глобального фонду, 2010-2012 роки.